Politieke vragen Programmabegroting 2027

Aanleiding
Lokaal Maashorst wil dat gemeenschapsgeld aantoonbaar bijdraagt aan voorzieningen voor inwoners. Wij vragen het college de keuzes in de Programmabegroting 2027 toe te lichten en concreet te maken. Hieronder koppelen wij iedere vraag aan de betreffende begrotingspassage. Ook betrekken wij de brieven van Samen Odiliapeel over hitte in ’t Peelhonk.

Brongebruik: de paginanummers verwijzen naar de gedrukte pagina’s van de Programmabegroting 2027; deze komen overeen met de PDF-paginanummers. Genoemde bedragen zijn omgerekend uit tabellen met bedragen × € 1.000. Een begrotingsverwijzing bij een nieuw voorstel betekent niet dat daarvoor al afzonderlijk budget beschikbaar is.

1. Jongerenparticipatie en uitvoering van de aangenomen motie
Kinderen en jongeren moeten invloed kunnen hebben op besluiten die hen raken. De op 9 juli 2026 aangenomen motie vraagt uiterlijk 1 maart 2027 om een voorstel voor structurele kinder- en jongerenparticipatie. Het signaal over het beëindigen van Safiya’s studieopdracht wegens gebrek aan prioriteit gebruiken wij als aanleiding om de uitvoering en beschikbare begeleiding te controleren.

Op p. 134, programma Samen mogelijk maken, staat dat de gemeente het participatiebeleid evalueert en vooraf duidelijk maakt welke rol inwoners hebben. Hoe verwerkt het college daarin de aangenomen motie voor kinder- en jongerenparticipatie? Welke concrete stappen, ambtelijke capaciteit, begeleiding en middelen zijn in 2027 beschikbaar om het voorstel uiterlijk 1 maart op te leveren en daarna uit te voeren? Hoe voorkomt het college dat opdrachten en initiatieven op dit terrein stranden door gebrek aan prioriteit of begeleiding?

Bron: Programmabegroting 2027, p. 134, Organisatieontwikkeling als motor voor het samenwerkingsakkoord. Aanvullend: aangenomen motie Structurele vorm van kinder- en jongerenparticipatie, 9 juli 2026, bij de Kaderbrief.

2. Speelfonteinen in Uden en Schaijk
Lokaal Maashorst wil levendige centra waar kinderen kunnen spelen en inwoners verkoeling vinden. Een onderzoek moet duidelijk maken of speelfonteinen haalbaar en betaalbaar zijn, zodat de raad daarover kan kiezen.

Op p. 16, onderdeel 5.2, wil het college samen met inwoners het gebruik van ontmoetingspleinen ontwikkelen. Op p. 128 staat de ambitie voor een autoluwe ontmoetingsplek op de Markt. Is het college bereid bij de betreffende centrumplannen voor Uden en Schaijk speelfonteinen met waterstralen uit de grond te onderzoeken? Welke bezwaren rond waterkwaliteit, hygiëne en veiligheid zijn oplosbaar, wat kosten aanleg en jaarlijks beheer en uit welk budget kan het onderzoek worden betaald? Kan de raad de uitkomsten vóór de definitieve ontwerpkeuzes ontvangen?

Bron: Programmabegroting 2027, p. 16, Vitale kernen en sterke gemeenschappen, actie 5.2; p. 128, Bereikbaar en toekomstbestendig Maashorst, herinrichting Markt.

3. Nutsvoorzieningen voor de Slabroekweek
Veilige kinderactiviteiten verdienen bruikbare voorzieningen in alle kernen. Vaste aansluitingen kunnen tijdelijke kosten, hygiëneproblemen en dieselgebruik beperken. Wij willen dat deze behoefte wordt meegewogen bij de investeringskeuzes.

Tegenover het concrete krediet van € 105.000 op p. 157 voor Wijstspelen en Moesbos herkennen wij in het overzicht van nieuwe kredieten op p. 156–157 geen afzonderlijke post voor water- en stroomaansluitingen op het Slabroekweekterrein.

Wat wordt met de Realisatie Wijstspelen en Moesbos Schaijk concreet beoogd?

Is het college bereid vaste water- en stroomvoorzieningen voor de Slabroekweek mogelijk te maken en daarvoor een voorstel met kosten, dekking en uitvoeringsdatum aan de raad voor te leggen? Zo nee, op grond van welke criteria krijgt Wijstspelen en Moesbos wel investeringsruimte en deze basisvoorziening niet?

Bron: Programmabegroting 2027, p. 156–157, Meerjareninvesteringsprogramma, nieuwe kredieten; p. 16, Vitale kernen en sterke gemeenschappen. De behoefte aan aansluitingen is een signaal aan onze fractie.

4. Financiering van toekomstige muurschilderingen
Lokaal Maashorst waardeert kunst in de openbare ruimte. Bij kunst op particuliere panden moet duidelijk zijn waarom de gemeente betaalt en welke eigen bijdrage redelijk is. De begrotingsbehandeling is het moment om hiervoor financiële uitgangspunten vast te leggen.

Op p. 130 kondigt het college een afwegingskader voor nieuwe kunstlocaties en locaties voor straatkunst aan. Klopt het dat recente muurschilderingen op particuliere panden volledig door de gemeente zijn betaald? Zo ja, op basis van welk besluit en uit welk budget? Waarom verlangt de gemeente bij initiatieven uit het Cultuurfonds cofinanciering, terwijl zij bij deze muurschilderingen volgens onze informatie de volledige kosten draagt? Welk inhoudelijk criterium rechtvaardigt dat verschil? Wil het college voor nieuwe muurschilderingen op particulier eigendom als uitgangspunt maximaal 50% gemeentelijke financiering opnemen, met een gemotiveerd raadsbesluit voor eventuele uitzonderingen? Zo nee, waarom niet?

Bron: Programmabegroting 2027, p. 130, Sport, cultuur en ontmoeten: afwegingskader kunstlocaties, straatkunst en kunst in centrumplannen. Volledige financiering van eerdere muurschilderingen wordt ter bevestiging voorgelegd; 50% is ons voorgestelde uitgangspunt. Aanvullend: gemeente Maashorst, Subsidie Cultuurfonds, www.gemeentemaashorst.nl/inwoners/subsidies/subsidies-voor-vrijwilligersorganisaties/subsidie-cultuurfonds/. De regeling verlangt minimaal 50% cofinanciering voor aangewezen gesubsidieerde instellingen en 25% voor andere organisaties; de toepasselijkheid op deze muurschilderingen wordt niet verondersteld.

5. Eigendom en behoud van gemeentelijk betaalde kunst
Gemeentelijk betaalde kunst moet publieke waarde houden, ook op een particuliere muur. Wij willen vooraf weten welke verplichtingen de eigenaar heeft en welke toekomstige kosten bij de gemeente blijven.

Welke financiële en contractuele voorwaarden neemt het college op in het op p. 130 aangekondigde afwegingskader voor nieuwe kunstlocaties? Worden vóór nieuwe opdrachten afspraken vastgelegd over eigendom en gebruiksrechten, behoud, onderhoud, herstel en de gevolgen van verkoop, verbouwing, overschilderen of verwijdering? Is het college bereid het kader inclusief gemeentelijke bijdragen en eventuele terugbetaling eerst aan de raad voor te leggen en tot die tijd geen nieuwe financiële verplichtingen voor kunst op particuliere muren aan te gaan?

Bron: Programmabegroting 2027, p. 130, Sport, cultuur en ontmoeten, afwegingskader voor nieuwe kunstlocaties.

6. Wat kopen we voor zakelijker werken
Extra geld voor zakelijker werken moet aantoonbaar betere dienstverlening opleveren. Wij willen kunnen beoordelen welke uitgaven nodig zijn, of budgetten elkaar overlappen en welke ruimte nog beschikbaar is voor andere keuzes.

Op p. 123 staat € 725.000 in 2027 en € 950.000 in 2028 voor Proactiever, zakelijker werken, naast € 400.000 en € 150.000 voor projectleiding en leermiddelen. Op p. 143 staat bovendien € 4 miljoen in de reserve Organisatieontwikkeling bij aanvang van 2027. Welke concrete resultaten en opleverdata staan tegenover deze budgetten en welk bedrag is al verplicht of nog vrij inzetbaar? Welke meetbare resultaten moeten in 2027 zijn bereikt voordat het college vervolguitgaven doet, en wanneer kan de raad besluiten middelen bij te sturen als die resultaten uitblijven? Waarom vermeldt p. 110 voor Proactiever, zakelijker werken € 675.000 en € 900.000, telkens € 50.000 minder dan p. 123, en welke bedragen worden vastgesteld?

Bron: Programmabegroting 2027, p. 110 en 123, uitvoeringsprogramma en incidentele lasten; p. 143 en 145, reserve Organisatieontwikkeling; p. 149, doel en jaarlijkse verantwoording van deze reserve. De € 4 miljoen betreft een reservesaldo, geen extra uitgave bovenop de genoemde onttrekkingen.

7. Vijf miljoen voor AI en innovatie
Innovatie is welkom als inwoners er iets aan hebben. Geld voor tien jaar vastzetten vraagt echter een politieke afweging tegenover voorzieningen die nu nodig zijn.

Op p. 146–147 reserveert het college € 5 miljoen voor innovatie in digitalisering en AI, met een looptijd tot uiterlijk 2036 en zonder bestaande claims. De tabel op p. 143 bevat geen onttrekkingen in 2027–2030. Welke concrete opgave onderbouwt de reservering van € 5 miljoen, en waarom moet dit volledige bedrag nu worden bestemd terwijl voor 2027–2030 geen onttrekkingen zijn opgenomen? Is het college bereid middelen pas beschikbaar te stellen op basis van concrete plannen met kosten, resultaten en een evaluatiemoment, en het nog niet onderbouwde deel voorlopig vrij beschikbaar te houden?

Bron: Programmabegroting 2027, p. 143, verloop Innovatiefonds; p. 146–147, storting, doel, claims en looptijd; p. 30–32, digitale transformatie en nog niet concrete besparingen. € 5 miljoen is de voorgestelde reservering, niet de AI-uitgave in 2027.

8. Meer medewerkers en meer externe inhuur
Extra personeel kan nodig zijn voor gemeentelijke taken. Als de vaste formatie én de inhuur groeien, moet het college uitleggen welke dienstverlening daardoor verbetert en wanneer de afhankelijkheid van inhuur afneemt.

Op p. 58 groeit de formatie van 525,36 fte in de gewijzigde begroting 2026 naar 536,17 fte in 2027. De externe inhuur stijgt tegelijk van € 3,847 miljoen naar € 5,406 miljoen. In de toelichting verwacht het college door extra formatie juist minder inhuur nodig te hebben. Hoe verklaart het college deze discrepantie? Welke inhuur vervalt door eigen personeel, welke nieuwe inhuur komt erbij en welke concrete verbetering en netto kostenontwikkeling worden voor 2027 en 2028 toegezegd?

Bron: Programmabegroting 2027, p. 58, Personeelsverloop en Kosten inhuur van derden. De vergelijking is met begroting 2026 inclusief wijzigingen; ten opzichte van de rekening 2025 daalt de inhuur wel.

9. Gemeentepromotie en betaalbare voorzieningen
Lokaal Maashorst wil minder uitgeven aan gemeentelijke profilering en meer ruimte houden voor voorzieningen. Daarom willen wij weten welke marketinguitgaven noodzakelijk zijn en welke politieke keuze daarachter zit.

Op p. 25 wil het college Explore Maashorst professionaliseren met een nieuwe marketingorganisatie; p. 27 spreekt over één gezamenlijke marketingkoers. Op p. 139 staan onder Economische promotie € 1,342 miljoen lasten en € 1,088 miljoen baten in 2027. Welk deel van de lasten betreft daadwerkelijk branding, marketing en gemeentelijke bijdragen aan promotie, en welk deel betreft andere taken of verplichtingen? Waarom kiest het college voor deze inzet en welk bedrag kan in 2027 worden verlaagd om voorzieningen voor inwoners mogelijk te maken?

Bron: Programmabegroting 2027, p. 25, actie 1.4; p. 27, Sterke economische profielen; p. 139, taakveld 3.4 Economische promotie. Het volledige taakveldbudget wordt hier niet gelijkgesteld aan reclamegeld.

10. Meetbare opbrengst van extra bestuurscapaciteit
De uitbreiding naar zes wethouders is eerder besloten. Bij deze begroting willen wij beoordelen welke resultaten de extra bestuurscapaciteit en ondersteuning in 2027 opleveren voor inwoners en voor onze positie in de regio.

Op p. 114 worden extra ondersteuningskosten vanwege de uitbreiding van het aantal wethouders genoemd. Op p. 30 staan een strategische agenda, lobbyagenda en sterkere regionale samenwerking; p. 134 belooft zichtbare bestuurders en betrokken inwoners. Welke concrete doelen, termijnen en meetbare resultaten verbindt het college hieraan voor 2027? Wat is de bijdrage van de zesde wethouder en wat kost de extra ondersteuning afzonderlijk? Wanneer rapporteert het college aan de raad over snellere besluitvorming, bereikte regionale afspraken, verworven middelen en contact met inwoners?

Bron: Programmabegroting 2027, p. 30, Investeren in een toekomstbestendige gemeente en organisatie, acties 2.1–2.3; p. 114, extra bestuursondersteuning; p. 134, participatie, zichtbaarheid en evaluatie van tijdelijke capaciteit.

11. Oude bestemmingen loslaten en nieuwe reserves vormen
Het vrijvallen van een reserve betekent niet automatisch dat een voorziening vervalt. Wel vraagt de herverdeling om een duidelijke politieke uitleg: welke concrete behoeften krijgen geld en welke moeten wachten?

Op p. 141 worden onder meer de reserves Bomen, Groen en Bossen opgeheven. Op p. 146 wordt in totaal € 8,805 miljoen uit vrijvallende bestemmingsreserves aan de algemene reserve toegevoegd en worden nieuwe reserves gevormd voor innovatie (€ 5 miljoen), beleidstransities (€ 6,756 miljoen) en wonen en zorg (€ 910.000). Welke nog bestaande doelen van de opgeheven reserves blijven waar en voor welk bedrag gedekt, en welke worden uitgesteld of losgelaten?

Bron: Programmabegroting 2027, p. 141, belangrijkste wijzigingen reserves; p. 145–147, vrijval, nieuwe stortingen en doelen. Vrijval en nieuwe reserveringen zijn afzonderlijke besluiten; er is geen één op één koppeling verondersteld.

12. Budget en voorwaarden voor de N605
De ontwerpkeuzes voor de N605 kunnen bij het afzonderlijke raadsvoorstel worden besproken. Nu vraagt de begroting al om een hoger krediet. Wij willen weten wat daarmee wordt gedekt en welke uitgangspunten de raad daarmee vastlegt.

Op p. 155 stijgt het krediet Ondertunneling N605 met € 9 miljoen tot € 25,076 miljoen. Op p. 128 staat een tweede veilige oversteek in Volkel, bij voorkeur ongelijkvloers. Welke werkzaamheden en onderzoeken dekt deze verhoging en welke keuzes blijven open tot het afzonderlijke raadsvoorstel? Is onderzoek naar een tunnel bij de Heikantstraat inbegrepen, met welk budget en welke planning? Kan het college toezeggen dat het ontwerp dat de raad krijgt voorgelegd toegankelijkheid en bruikbaarheid voor landbouwverkeer op het volledige tracé waarborgt, inclusief aansluitingen en onderdoorgangen, en dat de daarvoor noodzakelijke maatregelen financieel zijn gedekt? Zo nee, welke beperking of aanvullende financiering verwacht het college?

Bron: Programmabegroting 2027, p. 128, tweede oversteek N605; p. 155, ophoging bestaand krediet. Een tunnel bij de Heikantstraat en gegarandeerde landbouwtoegankelijkheid zijn in deze passages niet expliciet vastgelegd.

13. Klimaatbestendig vastgoed en airco in het Peelhonk
Samen Odiliapeel meldt dat dagontmoetingen in ’t Peelhonk door hitte moesten sluiten. In de brieven van 14 juli en 16 oktober 2026 vraagt het bestuur om airco en, in de tweede brief, isolerende ramen. Ontmoetingsplekken moeten tijdens hitte bruikbaar blijven, zeker voor ouderen en kwetsbare inwoners.

Op p. 112 erkent het college de hitteproblemen in onder meer ’t Peelhonk. Op p. 157 staat € 942.000 voor klimaatmaatregelen aan accommodaties: € 15.000 in 2027, € 150.000 in 2028 en € 777.000 in 2029. Op p. 49 staat € 1,380 miljoen aan onttrekkingen voor groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen en herziening van de onderhoudsplannen begin 2027. Is de aanschaf van airco en het vervangen van enkel glas in ’t Peelhonk opgenomen in de korte termijnplanning voor onderhoud, renovatie of klimaatmaatregelen, en kan dit vóór de zomer van 2027 worden uitgevoerd? Zo nee, waarom is vrijwel het gehele klimaatkrediet later gepland en is het college bereid middelen naar voren te halen? Vermeld voor ’t Peelhonk de investering, dekking, jaarlijkse kosten en planning, en geef aan wanneer Samen Odiliapeel antwoord ontvangt. Geef daarnaast aan in hoeverre het gemeentelijk vastgoed nu klimaatbestendig is, welke gebouwen risico lopen op sluiting door hitte en welke locaties en maatregelen onder de € 942.000 vallen.

Bron: Programmabegroting 2027, p. 16, actie 5.1 technische en klimaatverbeteringen; p. 49, voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen en MJOP/DMJOP; p. 112, Maatschappelijke voorzieningen; p. 157, Klimaatmaatregelen accommodaties. Aanvullend: brief Samen Odiliapeel 14 juli 2026, p. 1; brief 16 oktober 2026, p. 1–2; begeleidende e-mail 18 oktober 2026, p. 1. Het onderhoudsbudget en het klimaatkrediet zijn verschillende posten; niet aangenomen wordt dat airco al is gedekt.

14. Bewonersvergunning Plus voor het gehele betaaldparkeergebied
Bewoners rond de Markt dragen regelmatig de parkeerdruk van evenementen zoals de kermis, Uden on Ice, carnaval en de elfde van de elfde. Zij betalen voor een vergunning, maar kunnen daarmee slechts binnen hun eigen gebied terecht. Lokaal Maashorst wil hun meer ruimte geven om uit te wijken.

In de beantwoording van onze schriftelijke vragen van 23 september 2026 bevestigt het college dat tijdens de kermis 487 reguliere parkeerplaatsen niet beschikbaar waren en dat signalen zijn ontvangen over onbevoegd parkeren op vergunninghoudersplaatsen. Het college wijst ruimere geldigheid van bewonersvergunningen af omdat ook daarmee geen parkeerplek gegarandeerd is. Ons voorstel gaat echter over meer uitwijkmogelijkheden.

Op p. 128 van de Programmabegroting 2027 kondigt het college aan het parkeerbeleid aan te passen en parkeergarages beter te benutten. Is het college bereid hierbij een vrijwillige Bewonersvergunning Plus voor € 80 per jaar uit te werken, waarmee centrumbewoners in het gehele betaaldparkeergebied van Uden op reguliere gemeentelijke parkeerplaatsen mogen parkeren? Welke mogelijkheden zijn er om ook gemeentelijke parkeergarages te laten aansluiten? Welke eenmalige invoeringskosten en jaarlijkse

financiële gevolgen verwacht het college, rekening houdend met vergunningopbrengsten, eventuele inkomstenderving en uitvoeringskosten? Kan het college deze gevolgen en de mogelijkheden voor dekking vóór de begrotingsbehandeling inzichtelijk maken, zodat de raad hierover gericht kan besluiten?

Bronnen: beantwoording schriftelijke vragen ‘De kermis bezet de plek, de bewoner vangt de rekening’, 23 september 2026, zaaknummer 70831-2026, p. 4–5, antwoorden 4, 5 en 7; Programmabegroting 2027, p. 89, Parkeerbelasting; p. 128, Bereikbaar en toekomstbestendig Maashorst; p. 145, Reserve Parkeerfonds.

Ondertekening:

Datum indiening	:	21-10-2026
Fractie	:	Lokaal Maashorst
Einddatum	:	5-11-2026

